

Migrasjonsmuseets Venner

Brev hjemmefra 1/17

Kjære medlem!

Selv om vinteren fremdeles legger et hvitt slør over landskapet og får mange til å nærmest gå i hi, er det fortsatt liv og røre på museet. Vi opplever stadig at det foregår ting som staben forteller om, og du kan selv lese litt mer om dette inne i bladet. Selv om påsken kommer sent i år, er dette noe en kan begynne å se fram til med forventning, og om ikke lenge åpner museet sommersesongen også.

Men vi i venneforeninga har selv noe på programmet før den tid. 30. mars avholdes årsmøtet, se innkalling. Museets direktør vil også komme på årsmøtet og gi en kort statusorientering om museet.

Rett etter årsmøtets slutt inviterer vi til temakveld. Vår trofaste kasserer Istvan Csisár, som har vært med oss fra venneforeninga ble stiftet, vil gi oss et tilbakeblikk fra 60 år i sitt liv. Han kom til Norge som flyktning fra Ungarn etter oppstanden der i 1956, og senere fulgte flere ungarere etter. Dette er en flyktningehistorie det er vel verdt å vite mer om. Det er mye som har forandret seg på dette området i løpet av disse 60 årene. Istvan vil fortelle sin historie, og sammenligne enkelte ting med dagens situasjon.

Dette er en god anledning til å bruke et par timer av fritiden på Migrasjonsmuseet denne kvelden.

.....Det vil også det bli servert kaffe og kaker.

.....Stedet er altså Migrasjonsmuseet på Åkershagan i Ottestad. Tiden er 30.mars kl. 18.00

**Alle ønskes vel møtt på årsmøtet,
og god påske når den tid kommer!**

Fra styret i Venneforeningen.

Innhold

Kjære medlem!.....	2
Venneforeningens virksomhet fremover	4
Innkalling til årsmøte	5
Åpen temakveld	6
Småplukk fra museumshverdagen	7
Påskeegg og påskeharer.....	9

Kjære lesere

Som leder i Venneforeningen ønsker jeg gamle og nye venner velkommen til å lese påskeutgaven av Brev hjemmefra, vårt eget medlemsblad. Men venne-

foreningen har også egen hjemmeside.

Adressen er fortsatt: www.numv.org

Velkommen inn og se på siden, og kom gjerne med forslag til endringer.

Ellers vil vi gjerne ha din hjelp til å fylle bladet med interessant lesestoff. Har du idéer, spørsmål eller ønsker om emner vi kan ta opp, så send en mail eller ta en telefon til redaktøren.

Se kontaklinformasjon på neste side.

Hilsen Bendichte

Forsidebildet:

Et par eksempler på typiske påsekort for vel 100 år siden. Harer og egg var ofte temaet, og i denne utgaven forklarer vi litt mer om tradisjoner ved nettopp harer og egg i forbindelse med påsken. Dette er et spesielt migrasjonsfenomen!

Foto: Google

Brev hjemmefra

Tidsskrift for
Migrasjonsmuseets Venner.

Utgis 3-4 ganger i året.

Redaktør: Erling Hesjadalen

E-post: er-hesja@online.no

Telefon: 920 83 289

Har du ideer om emner,
eller kanskje du har lyst til å
skrive noe selv?

Ta kontakt pr. e-post:

er-hesja@online.no

eller skriv brev:

Postadresse:

Migrasjonsmuseets
Venner

Ingrid Semmingsens v. 10

2312 Ottestad,

Merkes: Brev hjemmefra.

Telefon museum: 62 57 48 50

Hjemmeside:

www.numv.org

Litt om:

Venneforeningens virksomhet fremover

Klipp fra referat fra forrige møte den 16.2.17:

Vi tok et lite tilbakeblikk på fjorårets arrangement i september, årsmøte i FNM, nå har vi skrevet et sammendrag, som kan brukes som en «manual» for andre årsmøtearrangører.

Det viser seg også at arrangementet etterlot seg en liten økonomisk nettogevinst. Kasserer kunne vise til et bokført overskudd på kr. 3.971,-. Overskuddet settes av til Bjørgohuset som er under oppføring.

Istvan informerte ellers om at det var ca. kr. 11.400 på konto. Det ble derfor bevilget kr. 10.000 som bidrag til museet til elektriske arbeider i borggården. Den ligger foreløpig mørklagt, men nå blir det snart lys.

Kassereren jobber også for at det skal bli mulighet for legge seg inn på Grasrotandelen på

Norsk Tipping. Dette for å øke inntektene for venneforeningen. Venneforeningen må derfor melde seg inn i Brønnøysundregisteret, dette gjelder frivillighetsregisteret for lag og foreninger. Kassereren har sendt over nødvendig dokumentasjon.

Mer samarbeid med Sons of Norway ble også tatt opp. SoN yter en betydelig innsats på museet. Bendichte tar kontakt med leder i SoN og ber om et møte.

Vedtekter

I forbindelse med innregistrering i Brønnøysundregisteret, ble det på årsmøtet i 2016 bestemt at det skulle legges frem forslag til revidering av venneforeningens vedtekter. Disse har bare gjennomgått noen få revideringer tidligere, de siste i 1997. Med andre ord er det tid for en gjennomgang.

Styret gikk gjennom punkt for punkt i vedtektene. Endringene vil bli lagt frem for årsmøte for godkjenning.

Innkalling til årsmøte

Det innkalles med dette til årsmøte

i Migrasjonsmuseets Venner

torsdag 30. mars 2017 kl. 1800

i museets lokaler.

Sakliste:

1/17	Godkjenning av innkalling, møteprotokoll og saksliste.
2/17	Valg av møteleder, referent og to til å skrive under protokollen.
3/17	Årsmelding 2016. Vil bli lagt frem på møtet.
4/17	Regnskap 2016. Se vedlagt.
5/17	Budsjett 2017.
6/17	Vedtektsendringer. Forslag vil bli lagt frem på møtet.
7/11	Valg.

Etter årsmøtesakene vil museets direktør Knut Djupedal gi en kort orientering om planene fremover for Migrasjonsmuseet.

Gamle og nye medlemmer ønskes hjertelig velkommen til årsmøte!

Åpen temakveld følger rett etter årsmøtet; kl. 1900.

Se program neste side!

Åpen temakveld

Migrasjonsmuseet

Torsdag 30. mars 2017 kl. 1900

Fra Ungarn til Bekkelaget

Flyktingene som kom til Norge fra Ungarn på 1950-tallet har en helt spesiell historie.

Totalt flyktet omkring 200 000 ungarere fra fedrelandet som følge av den sovjetiske invasjonen.

Den 30. november 1956 bevilget Stortinget 1 million kroner til å ta imot 1500 ungarske flyktinger til Norge.

Istvan Csisàr, mangeårig medlem av museets venneforening, var en av dem, og i kveld vil han fortelle sin historie.

Alle interesserte ønskes hjertelig velkommen!

Inngang: kr. 50,- inkl. kaffe og kake

Arrangør: Migrasjonsmuseets Venner

Småplukk fra museumshverdagen

Gjenoppbygging av Bjørgo-Ingvalson huset. Selv om det i vinter har vært stille og mørkt i Bjørgo-Ingvalson huset, har ikke byggearbeidet stått helt i ro. Det er stort og smått som skal klargjøres og settes i stand og være klart til byggearbeidet ute kan starte opp igjen.

Museets håndverker Leif Arne Holen har vært travelt opptatt med å skjære og tilpasse flere spon som utgjør det dekorative panelet oppunder mønet på huset.

I tillegg har han skåret og tilpasset over 300 bord til ytterpanelet.

Søyler og rekkverket til verandaen har blitt pusset og malt. Flere av søylene og sprosene på rekkverket var såpass ødelagt at råtne felter måtte tas bort før nye biter kunne tilpasses og felles inn på nytt. Et veldig tidkrevende og nødvendig stykke arbeid.

Gjenstandssamlingen. Anno museums digitaliseringsenhet, underlagt Dokumentasjonsavdelingen ved Anno Museum, holder til ved Musea i Nord-Østerdalen på Tynset. Formålet med digitaliseringsenheten er å digitalisere Anno Museums samlinger, slik at alle gjenstandene etter hvert blir tilgjengelige for både publikum og i forskningsøyemed via Internett. Arbeidet består i å skanne katalogkort og protokoller med oversikt over museets gjenstander og deretter registrere innholdet i disse skannede filene inn i museets database.

Og i disse dager tar de for seg de gamle håndskrevne protokollene for Migrasjonsmuseet. Så forhåpentligvis vil deler av vår gjenstandssamling snart bli søkbar på Digitalt museum:

<https://digitaltmuseum.no/>

Fotosamlingen. I vinter har vi også arbeidet med museets store fotosamling. Anno museum i samarbeid med Mjøsmuseet søkte i 2015 støtte fra Kulturrådet til prosjektet «4,9 millioner bilder: Hva nå?» Anno museum og Mjøsmuseet har til sammen 4,9 millioner fotografier, hhv 4,3 og 0,6 million. Hva består våre 4,9 millioner fotografier av? Prosjektets mål var å få en oversikt og prioritere i fotosamlingene gjennom å teste og videreutvikle en metode for prioritering i fotosamlinger, basert på flere metoder fra andre samlingskategorier. Prosjektet går nå mot slutten og det har blitt laget en samlet oversikt over fotosamlingene, som skal brukes som basis for kunnskap om, og formidling av våre fotosamlinger på et overordnet nivå. Formålet med fotosamlingene er både å bevare og å formidle dem, og dette må foregå ut i fra en begrunnet prioritering som henger sammen med museenes strategi -og handlingsplaner.

For Migrasjonsmuseet del har vi nå gjennomgått fotosamlingen og delt den inn i naturlige mindre samlinger ut fra ulike kriterier. Dette har gitt oss en mye bedre oversikt som gir et godt grunnlag når det gjelder hvilke samlinger vi må og bør prioritere å arbeide med fremover.

David Mauks arkiv. David Mauk, professor emeritus ved Universitetet i Oslo, institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, har overlatt store deler av sitt forskningsmateriale til Migrasjonsmuseet. David Mauk har forfattet en mengde artikler og bøker omkring emner som immigrasjon og etnisitet, politikk og styresett. Blant bøkene vil vi spesielt nevne: *The Colony that Rose from the Sea: Norwegian Maritime Migration and Community in Brooklyn, 1850-1910.* (utgitt 1997).

Materialet som museet nå har mottatt inneholder for det meste bakgrunns materialet som han har samlet i sitt arbeid med denne boken. Det er et veldig interessant materiale og be-

står blant annet av notater, bilder, avisutklipp, aviser, bøker, hefter m.m. Det dreier seg om ganske mange hyllemeter. Liv Aunan Botten, tidligere ansatt ved museet, nedlegger utallige timer med frivillig arbeid for museet, og for øyeblikket jobber hun med å sortere og registrere hele denne samlingen.

Arkivaren i arbeid

Påskeegg og påskehare

.....hører påsken til. Det vises på utallige måter opp gjennom historien. Som for eksempel på nostalgiske amerikanske påskekort. Egget er så sterkt knyttet til påsken at nordmenn dobler forbruket av egg i påskeuken. I løpet av de fem påskedagene spiser nordmenn omtrent 21 millioner egg.

Eggene har røtter i både **jødisk**, **kristen** og **hedensk** tradisjon. Tradisjonelt har påskeeggene vært dekorerte **andeegg**, **gåseegg** og i Norge kom **hønseegg** på gårdsbrukene rundt slutten av 1800-tallet. Påskeegg er i moderne tid i konkurranse med industrier som lager eggform av **sjokolade**, **marsipan** eller annet **godteri** og **kartong-** **papier maché** eller plastegg fylt med smågodt.

Men også harer er ofte framstilt i motiver på kort og andre gjenstander. En harefigur brukes som symbol og dekorasjon i den

folkelige påskefeiringa i flere vestlige land, særlig i forbindelse med leker med påskeegg. Hvor kommer haren inn i historien?

I blant annet Tyskland, Storbritannia og USA er det tradisjon for at barna på påskedagen leter etter ett eller flere påskeegg som påkeharen skal ha gjemt i hus eller hage. Slike påskeegg blir lagt ut av de voksne og var tidligere hønseegg dekorert med maling, men er nå oftest sjokoladeegg eller pappegg fylt med godteri. Det blir flere steder også arrangert offentlige påskeeggleker under oppsyn av utklede påskehare, deriblant konkurransen «påskeeggtrilling», på amerikansk kalt Easter egg roll.

De moderne forestillingene om påkeharen som 'eggutlegger' skal ha opphav i gammel keltisk eller tysk folketro, og begrepet Osterhase (tysk for påkehare) nevnes skriftlig første gang omkring 1680. Den kommersialiserte, amerikanske Easter Bunny, egentlig «påskekanin», ble innført av tyske immigranter på 1800-tallet. Barnas jakt på påskeegg påskemorgen har fra 1990-tallet også blitt vanlig i enkelte familier i Norge.

Opphavet for forbindelsen mellom haren og påsken – og ikke minst eggleggingen – er høyst uklar. Men en spesiell hypotese peker mot det etymologiske opphavet til ordene Oster og Easter, som er tysk og engelsk for påske, og henspiller på den angelsaksiske gudinnen Eostre og hennes

germanske motpart Ostara. Ostara var dyrket som vårgudinne, og ble symbolisert med harer og egg.

En mer praktisk forklaring på eggenes tilknytning til påsken er forbindelsen med **fastetiden** før påsken. Påsken sammenfaller med våren, tiden da hønene begynner å legge flere egg. For å bevare eggene til fastetiden var over ble de hardkokte så de ikke skulle bli dårlige.

Tradisjoner er det mange av knyttet opp mot påskeeggene. I **Hellas** bytter de røde egg som symbol på **Jesu blod**, i **Tyskland** og i **Østerrike** spiser de grønne egg skjærtorsdag. I noen deler av Storbritannia, særlig i Nordøst-England og Skottland, er det

tradisjon å trille hardkokte egg utfor en bratt bakke på palmesøndag. En lignende skikk finner vi også i USA, men her trilles eggene på flatmark ved hjelp av en skje. Også her er barnas jakt på påskeeggene påskeharen har gjemt en tradisjon. Det finnes også egg som lager lyd slik at blinde og svaksynte kan delta i jakten på

påskeeggene. For ordens skyld: Påskeharen *legger* ikke egg, den gjemmer dem bare.

Dekorerte egg er mye eldre enn påsken, og det fins mange måter og tradisjoner for å dekorere egg. Det er rike tradisjoner for å lage vakre mønstre, mange særegne for eggkunst. De vanligste er graving eller rissing, planteavtrykk og mønstre, ulike voksteknikker, batikketeknikker, og appliqué av planter, tekstiler eller papir. Eggeskall kan tømmes ved å lage ett hull og pumpe inn luft (luften fortrenge eggemassen og det renner ut gjennom hullet). Noen foretrekker å arbeide med tyngde i egget, og tømme det etterpå eventuelt å fylle det med voks eller gips. Både rå og kokte egg vil gradvis tørke inn over månedene og år, men må oppbevares luftig. Egg som skal oppbevares med innhold bør hardkokes, mer enn 20-30 minutter.

Eggdekorering finnes i de fleste kulturer, med rike tradisjoner i øst, Kina, Japan, India og Midtøsten. Kulturen rundt dekorering av påske-egg er derimot avgrenset til den kristne sfæren. Tradisjonen er mest fremtredende i **slaviske** land med rike tradisjoner i land som **Litauen**, **Polen**, **Tsjekkia**, **Ungarn**, **Romania** og **Kroatia** men også i tysktalende land som **Sveits**, Tyskland og Østerrike. I enkelte land som Ukraina og Russland ble dekorerte egg nærmest nasjonalsymboler. Det arrangeres årlige samlermesser og av og til konkurranser som kårer de vakreste eggene innen ulike tradisjoner, dette forekommer også i utvandrede miljø i USA og Canada. Russeren **Peter Carl Fabergé** ga opphav til begrepet **Fabergéegg**, som også er en stil

innen eggdekorering, men det var gull-smedkunst med **edle metaller** og **edelsteiner**.

Eggsamlinger. Den flid som nedlegges i å dekorere påske-egg, til kjæreste og venner, fadder og familie har ført til at de vakreste blir tatt vare på. Det er omfattende samlinger i privat og nasjonal regi med ulike oppbygning. Etnografiske samlinger finnes i Kraków, Polen ^[3] og Zagreb, Kroatia ^[4] med historiske samlinger. Ostermuseum i Sonnenbühl kaller seg for verdens eneste påske-egg museum ^[5]. Blant kjente samlere er Norges største ^[6] samling dekorerte egg er samlingen **1001 egg**, som ble grunnlagt til **Norsk Folkemuseums** 100-årsjubileum i 1994.

Håndtegnede påseekort fra Leet-Christopher skolen. Migrasjonsmuseets samlinger.

Returner til:
Migrasjonsmuseet
Ingrid Semmingsens v. 10
2312 Ottestad

**Styret
i Migrasjonsmuseets Venner 2016**

Migrasjonsmuseet	Åkershagan, 2312 OTTESTAD	62 57 48 50
<i>Leder:</i> Bendichte O. Nymoen	Tokstadvn. 7a, 2312 Ottestad	482 77 078
<i>Nestleder</i> Arne Thobru	Svenskevegen, 2436 Våler i Solør	908 24 512
<i>Sekretær:</i> Finn Brobakken	Øverrovegen 421, 2838 Snertingdal	478 24 296
<i>Kasserer:</i> Istvan Csisár	Vestregate 10, 2315 HAMAR	907 67 510
<i>St.medlem:</i>	Anders Gunnestad	918 35 919
	Andreas Sølvsberg	482 91 246
	Einar Arntzen	944 88 189
<i>Varamedlem:</i> Liv Aunan Botten,	Kongsveien 154, 2322 RIDABU	478 13 734
<i>Varamedl./Redaktør:</i> Erling Hesjadalen	Risbakkveien 71, 2770 JAREN	920 83 289
<i>Valgkomite:</i>	Henrik Skåden	995 40 180
	Arne Rønningstad	415 23 467

Styret kommer med en liten oppfordring om å verve flere medlemmer til venneforeningen – vi har plass for alle, både aktive og passive medlemmer. Kontingenten er kr. 200,- pr. år. Send innmelding til migrasjon@annomuseum.no eller til kasserer Istvan Csisar: se postadressesen ovenfor, eller på epost: i-csisar@online.no

Alle medlemmer har gratis inngang på museet, og mottar medlemsbladet 3 ganger i året. I tillegg er dere velkommen til å støtte museet med små og store dugnadsoppgaver.

Hvis du ønsker å motta «Brev hjemmefra» direkte i epostboksen, så send epost-adressen din til migrasjon@annomuseum.no og merk eposten «Brev hjemmefra»

Migrasjonsmuseets nye hjemmeside. Endelig har museet fått ny hjemmeside! Den er oppe og går. Det vil si, foreløpig med litt begrenset innhold, men det kommer flere sider og mer informasjon etter hvert som vi har kapasitet til å legge inn mer tekst og bilder. Men gå gjerne inn og kikk: <http://migrasjonsmuseet.no>
Følg også museet på facebook: <https://www.facebook.com/Migrasjonsmuseet/>